

GEORG RATZINGER

Georg Ratzinger
MOJ BRAT, PAPEŽ

Georg Ratzinger

Moj brat, papež

Zapísal Michael Hesemann

Družina
2013

»Od začetka življenja mi je bil brat ne le spremljevalec, ampak tudi zanesljiv vodnik. S svojo jasnostjo in odločnostjo mi je vedno predstavljal orientacijsko točko. Vedno mi je pokazal, katero pot moram ubrati, tudi v težavnih situacijah. Brat mi je tudi nakazal, da sva prišla v zadnje obdobje najine življenjske poti – v starost. Preostanek najinega življenja postaja vse krajši. Toda tudi zdaj mi s svojo resnostjo, skromnostjo in pogumom pomaga prenašati vsako breme.«

*Papež Benedikt XVI.
21. avgusta 2008**

---

* Ob podelitvi častnega meščanstva mesta Castel Gandolfo bratu, prelatu dr. Georgu Ratzingerju.

Georg Ratzinger
MOJ BRAT, PAPEŽ
Zapisal Michael Hesemann

Naslov izvirnika:
Mein Bruder, der Papst

© 2011 F. A. Herbig
Verlagsbuchhandlung GmbH,
München

© Družina d. o. o.

Izdaja: prva

Prevod: Maksimilijan Fras

Lektorirala: Vida Frelih

Grafična priprava: Brane Beno, Družina d. o. o.

Izdala in založila: Družina d. o. o.

Za založbo: Tone Rode

Natis: Tiskano v Sloveniji

Naklada: 1000 izvodov

Ljubljana 2013

Več informacij o knjigah založbe Družina najdete na:

www.druzina.si

CIP – Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-732.2:929Benedikt XVI, papež
929Benedikt XVI, papež

RATZINGER, Georg, 1924–

Moj brat, papež: s 47 ilustracijami / Georg Ratzinger; zapisal
Michael Hesemann; [prevod Maksimilijan Fras]. – 1. izd. – Lju-
bljana: Družina, 2013

Prevod dela: Mein Bruder, der Papst

ISBN 978-961-222-926-9

1. Hesemann, Michael
263499264

Kazalo

Predgovor	9
I Korenine	17
II Marktl (1925–1929)	33
III Tittmoning (1929–1932)	53
IV Aschau (1932–1937)	69
V Traunstein (1937–1946)	89
VI Freising in Fürstenried (1946–1951)	133
VII Profesor (1951–1977)	175
VIII Kardinal (1977–2005)	215
IX Papež (2005 do danes)	233
Namesto sklepne besede: 60 let duhovništva (2011)	253
Zahvala	260
Literatura	263
Fotografije	263

Predgovor

Michael Hesemann

Zamiselnost za to knjigo se je porodila na nadvse nenavadnem kraju, namreč v romarski cerkvi v Absamu, nedaleč od Innsbrucka na Tirolskem. V njej častijo Marijino podobo, ki je tako zelo drugačna kot na primer Črna Marija v Čenstohovi na Poljskem, »Tolažnica žalostnih« v porenskem Kevelaeru ali katera koli druga milostna podoba Matere božje v katerem od mnogih romarskih krajev stare Evrope. Kajti kot edina v starem svetu, primerljiva le z ogrinjalom v Guadelupu v Mehiki, se sklicuje na to, da »je ni ustvarila človeška roka«. Njen nastanek je vsekakor uganka, na katero znanost do danes še ni odgovorila. 17. januarja 1797 je kmečko dekle Rosina Bucher sedela pri ročnem delu ob oknu izbe v pritličju svojega doma, skozi katero je sijalo zahajajoče večerno sonce. V tistem trenutku, tako je pozneje izjavila za zapisnik, jo je skozi okensko šipo pogledala mlada žena, katere obličje ni nikoli več izginilo od tam. Poslej je bilo v steklo dobesedno vžgano kot groba risba, z rahlo nagnjeno glavo, zaprtimi usti, z okrog glave ovito ruto. Njen resni, v enaki meri žalosten kot upapoln pogled zadene opazovalca globoko v srce. Zdi se, kot da bi skozi okno nebeškega doma še enkrat pogledala v naš svet.

Leto 1797 je bilo za Cerkev težavno. Sveži, včasih ledeni veter razsvetljenstva je že zdavnaj zavel v zadnjo tirolsko gorsko vas, Napoleonove čete so, če je bilo treba,

z orožjem uveljavile vrednote francoske revolucije, korakale so celo proti Rimu in papežu. Tako je tudi čudežna podoba iz Absama najprej naletela na dvom in odklanjanje. Ker so bili najprej prepričani, da gre za poslikano steklo, so okensko šipo večkrat temeljito zdrgnili. Marijina podoba je sprva izginila, a se je v suhi šipi znova pojavila v starem sijaju. Celó poskusi, da bi jo odbrusili ali trajno odstranili s kislino, so klavrno propadli. Tako so škofovski uradi po preiskavah popustili in dovolili prenos okenske podobe v cerkev sv. Mihaela v Absamu. Tam je še danes, vdelana v čudovit, zlat relikviarij, in častijo jo številni romarji.

Kako učinkovito je absamska Mati božja uslišala molitve, priča celo skladišče zahvalnih darov romarjev, navadno votivnih tabel. V Absamu pa so se radi tudi poročali; v navzočnosti obličja Matere božje, ki se je tako čudežno prikazala, so želeli skleniti zakonsko zvezo pari iz vse Tirolske. To je veljalo tudi za par iz Mühlbacha pri Oberaudorfu na Bavarskem, ki se je 13. julija 1885 poročil v Absamu: Maria Tauber-Peintner (1855–1930) in pek Isidor Rieger (1860–1912). »Nevesta je v veri dobro poučena,« je zapisal župnik v zapisniku njenega predporočnega eksamna; nenavadno dobro za preprosto deklo. 35 let pozneje je pred poročnim oltarjem stala njena hči Maria in tokrat je Mati božja tako rekoč osebno spravila par skupaj in v zakon. Hči Maria je namreč spoznala svojega moža prek ženitnega oglasa v »Altöttinger Liebfrauenboten«, domačega časopisa v Altöttingu, najpomembnejšem Marijinem svetišču in romarskem kraju Bavarske. Glasil se je takole:

»Srednji državni uradnik, samski, katoliške vere, 43 let, brezhibna preteklost, z dežele, takoj sklene

zakon z dobrim, katoliškim, snažnim dekletom, ki zna dobro kuhati in opravljati vsa gospodinjska opravila, ki zna tudi šivati in ima dobre navade.«

To je bil že drugi poskus orožnika Josepha Ratzingerja, da bi končno našel ženo; prvi oglas, ki ga je oddal marca 1920, je bil očitno neuspešen. Na drugi oglas, ki je bil objavljen julija 1920, se je oglasila Maria Peintner.* Morala je biti ljubezen na prvi pogled. Par se je poročil že štiri mesece pozneje, 9. novembra 1920, v Pleiskirchnu pri Altöttingu. 13 mesecev pozneje, 7. decembra 1921, se je rodil prvi otrok, deklica, ki je bila seveda krščena na ime Maria. Prvemu sinu, ki se je rodil 15. januarja 1924, prav tako v Pleiskirchnu, je bilo ime Georg. Njegov mlajši brat, ki je zagledal luč sveta 16. aprila 1927 v Marktlu pri Altöttingu, je prejel ime po svojem očetu Josephu. In 120 let po poroki njegovih starih staršev v Absamu, 19. aprila 2005, so kardinali katoliške Cerkve tega Josepha Ratzingerja izvolili za 265. naslednika apostola Petra. Poslej se je imenoval Benedikt XVI.

Papež iz Bavarske je ravnokar praznoval peti jubilej svojega papeževanja in je poromal k Jezusovemu mrtvaškemu prtu v Torino, ko sem svojo vrnitev v Nemčijo izkoristil za kratek izlet v Absam. Upal sem, da bom tam,

---

* Navedek iz poročnih dokumentov iz leta 1920: »Občinska uprava Rimsting Marii Peintner, kuharici, v namen njene nameravane sklenitve zakona s tem potrjuje, da je rojena 8. januarja 1884, zakonska hči pekovskih zakoncev Isidorja in Marie Rieger, rojene Peintner, in da je doma v navedeni občini. Ista nima nobenih otrok. Rieger Maria nosi priimek Peintner, ker je doslej priznanje očetovstva izostalo in zaradi italijanske zasedbe ni mogoče pridobiti potrebnih potrdil iz Tirolske. Občina Rimsting, 3. oktobra 1920 – župan.«

kjer se je vse začelo, prišel do dna skrivnosti prvega Nemca po Hadrijanu VI. (1522–1523)* na Petrovem prestolu. Ko sem leta 2005, takoj po njegovi izvolitvi, skupaj z Yuliyo Tkachovo za obiskovalce svetovnega dneva mladih v Kölnu napisal biografski portret »Benedetto!«, sta me očarala njegova življenjska pot in vprašanje, ali se v njej lahko vnaprej prepozna usodo. Tako je z leti rasla želja, da bi nekega dne opravil izčrpen intervju z njegovim najtesnejšim in najdražjim zaupnim prijateljem od otroških dni, njegovim bratom Georgom.

Georg Ratzinger, danes star 87 let, živi v Regensburgu in je v stolnem mestu nič manj kot »živa legenda«. Navsezadnje je bil on tisti, ki je kot stolni kapelnik svetovno znanih »Regensburških stolnih vrabčkov«, deški pevski zbor pripeljal do njegovih največjih uspehov. Tako se je pred usodnim letom 2005 dogajalo, da se je kardinal Joseph Ratzinger predstavljal kot »mali brat slavnega zborovodje«. Od konklava pa velja prelat dr. Georg Ratzinger, ki ga je že papež Janez Pavel II. imenoval za »apostolskega protonotarja«, kljub številnim lastnim zaslugam v prvi vrsti za »papeževega brata«.

Decembra 2010 me je Roswitha Biersack, voditeljica bavarske sekcije združenja papežu zvestih katoličanov »Deutschland pro Papa«**, v Regensburgu predstavila takrat 86-letnemu stolnemu kapelniku v pokoju. V pogovoru se je pokazalo, da ni nenaklonjen zamisli o daljšem intervjuju, iz katerega bi lahko nastala manjša knjiga; toda

---

* Hadrijan VI. je izviral iz Utrechta, ki je takrat spadal k Svetemu rimskemu cesarstvu nemške narodnosti. Zadnji papež, ki je izviral z ozemlja današnje Zvezne republike, je bil Viktor II. (1055–57), nekdanji škof v Eichstättu, iz rodu grofov von Dollnstein-Hirschberg.

** Več o dejavnostih društva na www.deutschland-pro-papa.de.

najprej je hotel na operacijo kolena. Ko jo je dobro prestal in opravil tudi rehabilitacijo, nas je 8. maja 2011 sprejel na prvega od petih do dveurnih pogovorov na svojem domu v regensburški Luzengasse. »Zdaj sem Vaš Peter Sewald,« sem začel pogovor z namigovanjem na intervju njegovega brata z münchenkim novinarjem, iz katerega je nastala čudovita knjiga »Luč sveta«. Nisem si mogel želeči boljšega trenutka. V cerkvah so se na to tretjo veliko-nočno nedeljo spominjali prve Petrove pridige ob binkoštih v Jeruzalemu. Teden dni prej sem v Rimu skupaj s poldrugim milijonom ljudi smel doživeti, kako je Benedikt XVI. razglasil za blaženega svojega »ljubljenega predhodnika« Janeza Pavla II. Dan prej, 7. maja, me je združenje »Deutschland pro Papa« povabilo, naj spregovorim na zborovanju na münchenkem Odeonsplatzu. Katoliška Nemčija je nestrpno pričakovala papežev obisk v septembru, medtem ko sta se brata Ratzinger pripravljala na skupno praznovanje diamantnega duhovniškega jubileja: 29. junija 1951, torej pred 60 leti, sta se današnji papež in njegov brat s svojim svečano izrečenim »adsum« (»pripravljen sem«) nepreklicno postavila v službo Gospoda. Menim, da je ta skupni jubilej najlepša priložnost za pogled nazaj, na dve tako blagoslovljeni duhovniški življenji.

Na kratko o obliki te knjige. Ker gre za spomine msgr. Georga Ratzingerja, sem se zaradi berljivosti odpovedal togemu vzorcu »vprašanje–odgovor«. Nekoliko stilno-tehnično prirejene in v podrobnostih dopolnjene besede »gospoda stolnega kapelnika«, kot ga vsaj v Regensburgu najraje nagovarjajo,* so natisnjene v običajni pisa-

---

* »Protokolarno pravilni« nagovor, odkar ga je papež Janez Pavel II. leta 1994 imenoval za svojega apostolskega protonotarja, se seveda glasi »prečastiti gospod prelat« ali po italijansko »monsignore«!

vi, moji prehodi, vprašanja, medklici in dopolnila pa *ležeče*.

Knjiga je seveda najprej pomemben vir za življenjsko zgodbo našega nemškega papeža. Bratovo pričevanje dopolnjuje njegove osebne spomine, ki jih je objavil še kot kardinal leta 1997/98 pod naslovom »Iz mojega življenja«. Končali so se precej zgodaj, namreč z njegovo preselitvijo v Rim leta 1982. Bleščeča kariera stolnega kapelnika Georga Ratzingerja je v tem delu drugotnega pomena; bila je že izčrpno opisana v odlični biografiji Antona Zuberja »Papežev brat. Georg Ratzinger in Regensburški stolni vrabčki« (Freiburg 2007).

Toda poleg tega bi rad še enkrat postavil svoje prvotno vprašanje, ali je ta edinstvena »nemška kariera« od orožnikovega sina do poglavarja 1,3 milijarde katoličanov kaj več kot golo naključje. Povsem gotovo je, da si Joseph Ratzinger nikoli ni prizadeval za papeški položaj, da mu je ta njegova največja naloga, kot veliko drugega v življenju, dobesedno padla v naročje. Sam je, opirajoč se na Tretje Janezovo pismo (vrstica 8), na svoj grb zapisal *Cooperatores veritatis*, »Sodelavci resnice«. Toda več kot sem izvedel o njegovem življenju, bolj me je spominjal na moto mlade misijonske šole »Emmanuel« (ESM) v Altöttingu, na kateri sem januarja 2011 smel imeti seminar: *Give all – get more!* Tudi Joseph Ratzinger je v svojem življenju vedno dal vse, da bi, ne da bi bil to njegov namen, toliko več dobil nazaj od Gospoda. Tako želi ta knjiga posebej opogumiti mlade moške, ki se poigravajo z mislijo, da bi se odpravili na duhovniško pot, naj sledijo svoji poklicanosti kljub vsem notranjim in zunanjim oviram. To je pot, polna milosti, ki ravno tem, ki nič ne pričakujejo in vse dajo, še veliko več vrne.

Posebej je name naredila vtis tudi pripoved Georga Ratzingerja o zgodnjih, oblikovalnih letih našega papeža. Opisal je podobo družine, ki je postala s pomočjo svoje globoke, živete vere tako močna, da se je upirala vsem viharjem časa, celo brezbožnemu nacističnemu režimu. Nam, ki živimo v času, v katerem propade vse več zakonov in razpade vse več družin, lahko ta družina služi za vzor. V ZDA sem vedno znova slišal pregovor, ki ima v sebi veliko resnice: *A family that prays together stays together* – »Družina, ki moli skupaj, ostane skupaj!« Samo upravljiva, ljubezen darujoča moč vere omogoča, da obvladujemo krize družinskega vsakdana in otrokom posredujemo varnost in vrednote, ki jim bodo odprle vrata v dobro prihodnost.

Naj ta knjiga pripomore k temu, da bo spet več družin odkrilo zase moč in radost krščanske vere in da bodo s svojimi otroki negovale skupno molitev in praznovanje cerkvenih praznikov. Družina je prihodnost Cerkve. Ali povedano s papeževimi besedami, ki so postale moto njegovega obiska Nemčije septembra 2011: »Kjer je Bog, tam je prihodnost.«

Kako je to res, je pokazalo njegovo dosedanje življenje.

Michael Hesemann
Rim, 29. junij 2011

Nihče ne pozna papeža Benedikta XVI. bolje, nihče si ni z njim bližje kakor njegov brat Georg Ratzinger. Na isti dan sta bila posvečena v duhovnika, skupaj hodita na počitnice in skoraj vsak dan si izmenjata novice po telefonu. Georg Ratzinger v knjigi odkrito spregovori o zasebnem življenju papeža: kakšen je bil kot otrok, kako je odkrival vero, kako je družina preživela nemirne vojne čase, zakaj je v Josephu zrasla želja, da bi služil Cerkvi, in kako je ta odločitev končno pripeljala do njegove izvolitve za papeža leta 2005.

Georg Ratzinger se je rodil leta 1924. Je starejši brat papeža Benedikta XVI., katoliški duhovnik in glasbenik. Od leta 1964 do 1994 je vodil svetovno znani zbor regensburške stolnice.

Michael Hesemann (1964) je nemški zgodovinar, novinar in priznan pisec knjig, v katerih osvetljuje predvsem zgodovino Cerkve.

Zgodba o tesnem prijateljstvu,
ki povezuje brata že več kot 80 let.

ZALOŽBA
DRUŽINA

9 789612 229269

24,90 EUR